

Modelēšanas rīks bioekonomikas attīstībai

Dr.sc.ing. Vladimirs Kirsanovs
Asociētais profesors, vadošais pētnieks
vladimirs.kirsanovs@rtu.lv

„Bioekonomika Zaļā kursa ēnā (BioDeal)”

Fundamentālo un lietišķo pētījumu projekts, Nr.lzp-2020/2-0321

VASSI galvenās izpētes jomas

Atjaunojamie energoresursi

Ēku energoefektivitāte

Bioekonomika

Resursu un atkritumu
apsaimniekošana

Tīrāka ražošana.
Ekodizains

Klimata pārmaiņas.
Vides politika

Biosistēmu laboratorija

Galvenie virzieni ietver:

- Eksperimentālā bioproduktu izpēte (biogāze, biometāns, atkritumi);
- Inovatīvo produktu un materiālu izstrāde;
- Elektrolīzes un metanācijas procesu izpēte.

Modelēšanas rīks bioekonomikas attīstībai

ES stratēģijas «Zaļā vienošanās»

moderna, resursu ziņā efektīva un konkurētspējīga ekonomika

Enerģētikas un klimata plāns

Energoefektivitāte, atjaunojamie enerģijas avoti, SEG emisiju samazināšana

Bioekonomikas stratēģija

Atjaunojamo bioloģisko resursu ražošana un pārveidošana par produktiem ar pievienoto vērtību.

Modelēšanas rīks bioekonomikas attīstībai

Instruments, kas palīdz

- noteikt ES stratēģijas "Zaļā vienošanās" ietekmi uz bioekonomikas attīstību valsts līmenī,
- atrast optimālāko un efektīvāko risinājumu starp klimata mērķu sasniegšanu un pievienotās vērtības radīšanu lauksaimniecības, mežsaimniecības un zivsaimniecības resursiem.

Struktūra

Mežsaimniecība

bērzs, alksnis, priede

Saplāksnis, mēbeles,
flavonoīdi, furfurols,
enerģētiskā koksne, betulīns
un lupeols, iepakojšanas
materiāls, tanīns, bioetanolis,
lignībs, zāģmateriāli, eļļas
ekstrakts

Lauksaimniecība

Augļi un ogas: ābols, cidonija, zemenes

Graudaugi: auzas, mieži, kvieši, rudzi

Sakņaugi: sīpolu kāposti, bietes, kartupeļi

Lopkopība un mājputni: liellopi, cūkas, vistas

Augļi un ogas: sula, musli batoniņš, tokoferols

Graudi: salmu ekstrakts, eļļa, alus, etanols, cepumi,
kvass, pārslas, Beta-glikāns

Sakņu kultūras: uztura bagātinātais, cieta, biogāze,
kvercetīna pulveris

Mājlopi un mājputni: želatīns, siers, olbaltumvielu
hidrolizāti, biogāze, polihidroksialkanoāts,

Zivsaimniecība

Akvakultūra: karpas, mencas,
līdakas, līnis, varavīksnes foreles

Makšķerēšana: siļķes, mencas

Konservi, zivju milti, zivju eļļa,
kolagēns

Sektors

Izejviela

Produkts

Bioekonomikas indekss SD modelī

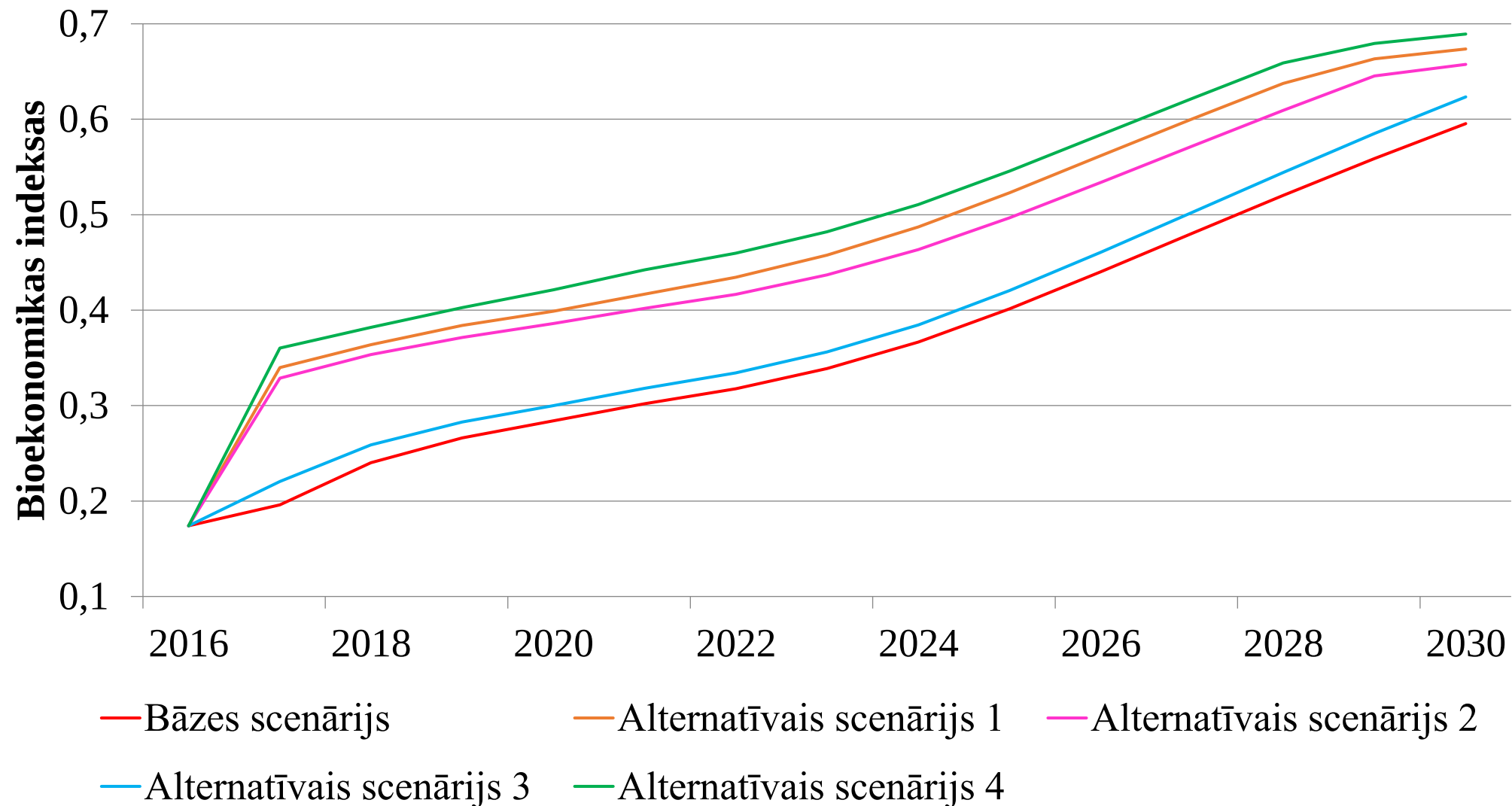
Indikators	Apraksts	Vienība	Kategorija	Normalizēts svars
Resource productivity	Pievienotā vērtība/izlietotās izejvielas	EUR / t	Resursi	0.19
Energoresursu produktivitāte	Pievienotā vērtība / patērētā enerģija	EUR / MWh	Pētniecība un zinātne	0.19
Pievienotā vērtība pret apgrozījumu	Pievienotā vērtība/apgrozījums	EUR / EUR	Makroekonomika	0.14
Darbinieku produktivitāte	Apgrozījums / nodarbināto skaits	EUR/cilvēks	Makroekonomika	0.14
Nodarbinātība	Nodarbināto cilvēku skaits / kopējais nodarbināto skaits	cilvēks / cilvēks	Sociālā	0.13
Radītais atkritumu daudzums	Pievienotā vērtība / radītie atkritumi	EUR / t	Atkritumi	0.13
CO₂ emisijas	Pievienotā vērtība / radītā SEG	EUR / t	Emisijas	0.06

Scenāriji

Scenāriji	Izmantotie atbalsta mehānismi	Izmantoto atbalsta mehānismu vērtība	Izvēlētā scenārija pamatojums un apraksts
Bāzes scenārijs	-	-	Apraksta pašreizējo situāciju bioekonomikas sektorā un prognozējamo attīstību, neizmantojot papildu atbalsta mehānismus
Alternatīvais scenārijs 1	Subsīdijas	40%	Atbilst vienai no Green Deal prioritātēm, kas paredz atbalstu nozarei, nodokļu atvieglojumus, investīciju piesaisti un citus bonusus.
Alternatīvais scenārijs 2	Ražošanas izmaksu samazināšanās	75%	Atbilst Zaļā kursa prioritātei saistībā ar atbalstu zināšanām un inovācijām. Šis rīks izpaužas kā enerģijas un citu izejvielu patēriņa samazinājums, jo palielinās ražošanas efektivitāte.
Alternatīvais scenārijs 3	CO ₂ nodoklis	100 EUR/t, pieaugums 10%	Zaļā kursa prioritāte ir siltumnīcefekta gāzu samazināšana, izmantojot nodokļus un fosilo kurināmo un emisijas. Instruments izpaužas kā nodoklis par 1 tonnu saražotā CO ₂ un nodokļa likmes palielināšana.
Alternatīvais scenārijs 4	Subsīdijas + Ražošanas izmaksu samazinājums + CO ₂ nodoklis	20% 50% 50 EUR/t	Visu iepriekš minēto instrumentu kombinācija.

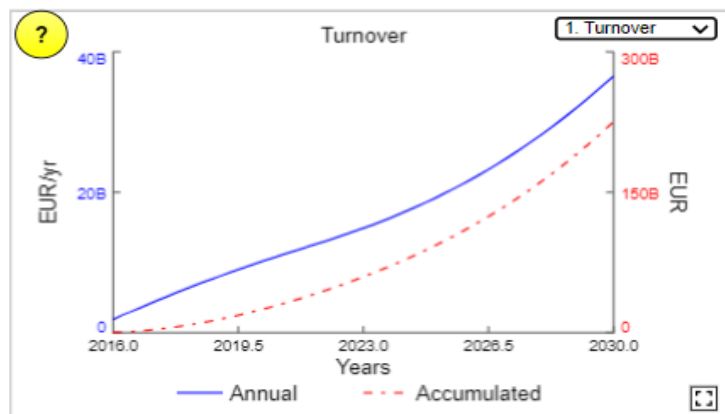
Bioekonomikas indeksa izmaiņas

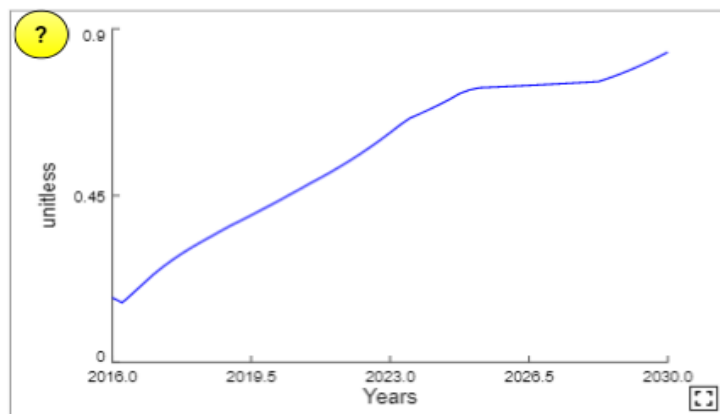
Bioeconomy - All sectors

Run
simulationRestore
inputs

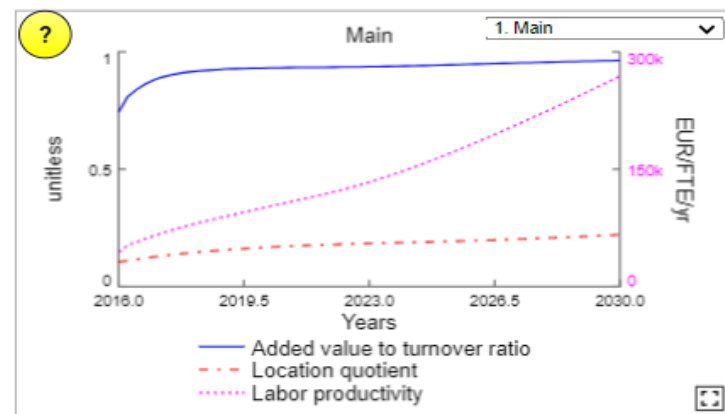
Bioeconomy

Bioeconomy - index

Bioeconomy - indicators

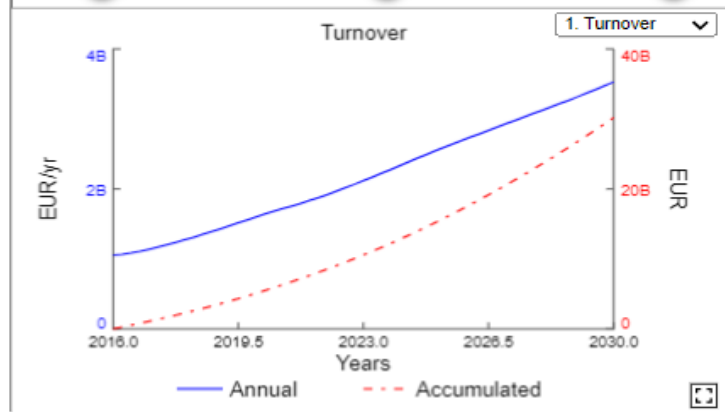

Forestry

Birch

Grey alder

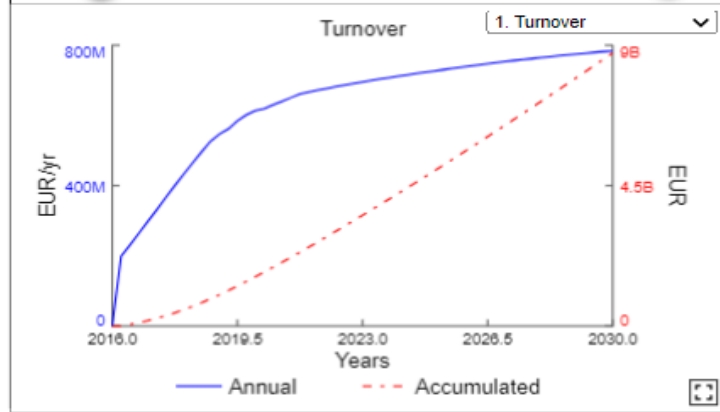
Pine

Fisheries

Aquaculture

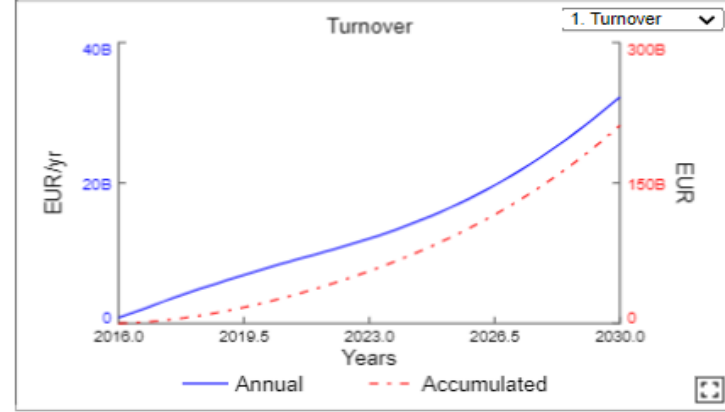
Fishing

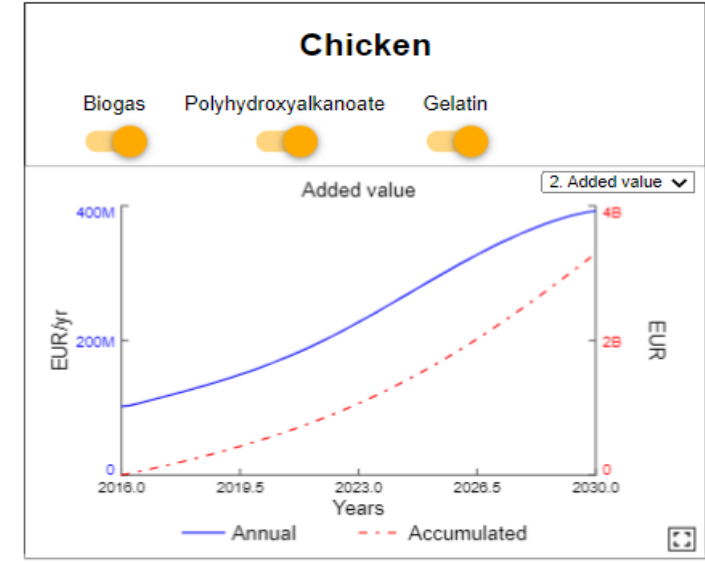
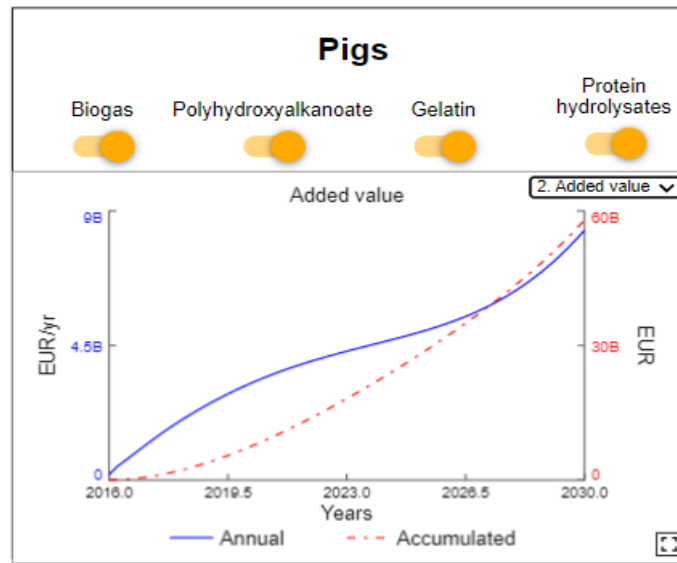
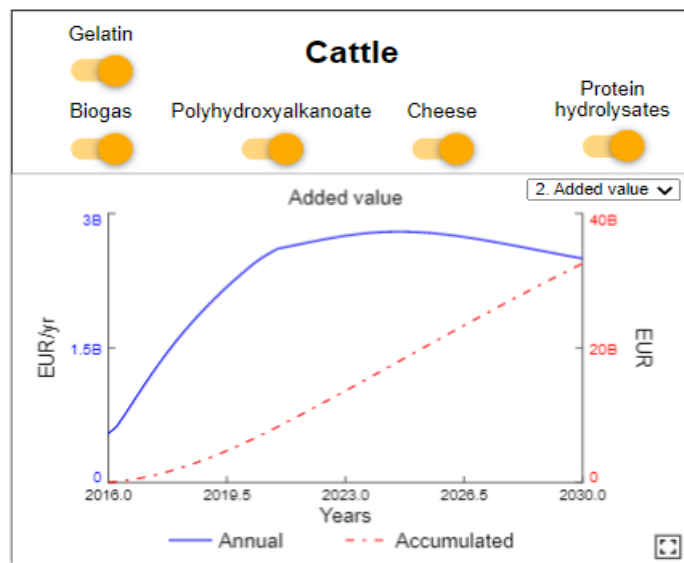

Agriculture

Crop Farming

Animals

Zinātnes komercializācija

Ilze Vamža

Ilze.vamza@rtu.lv

Biznesmenis

2 eiro/kg

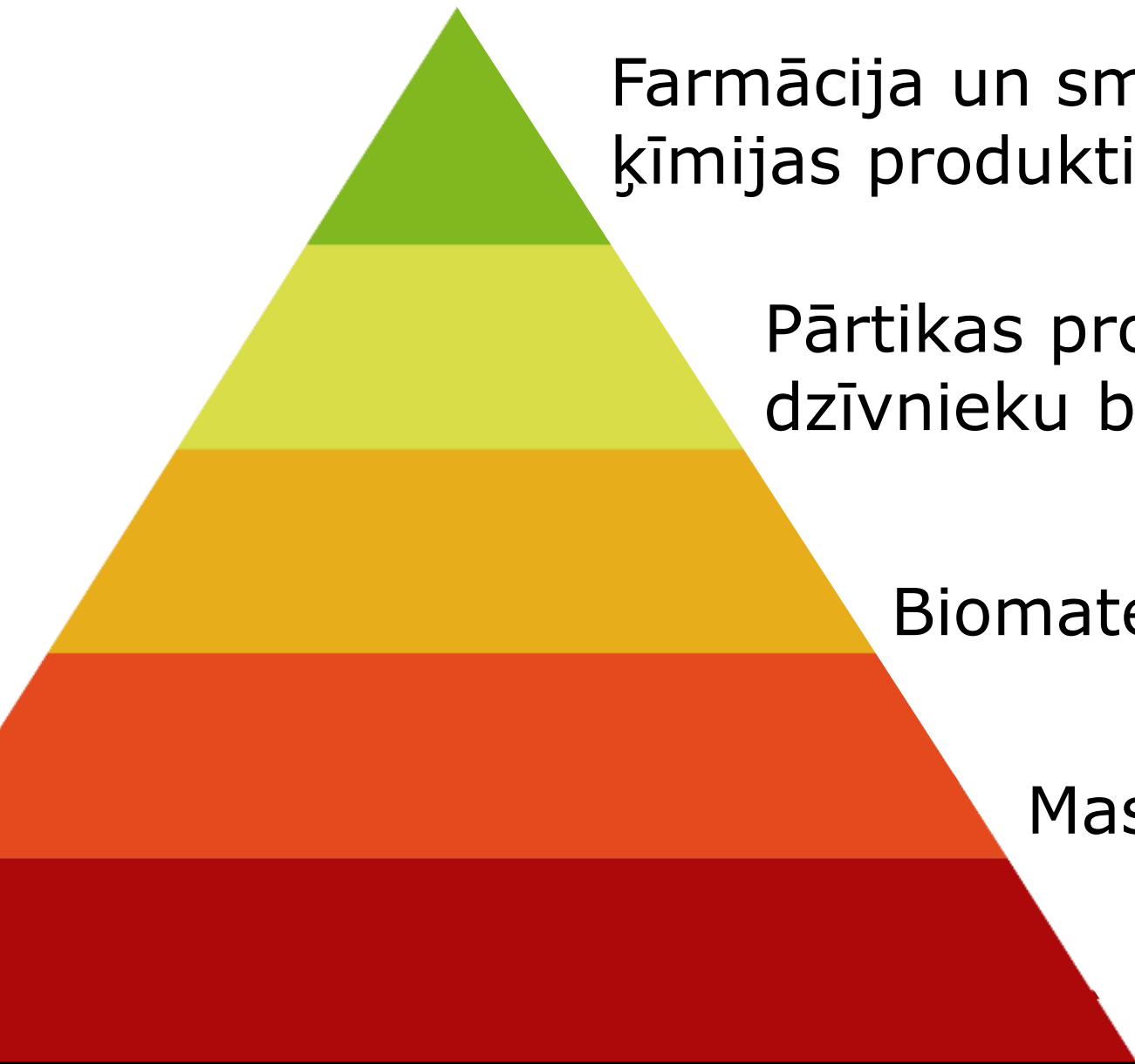

Uzņēmējs

20 eiro/kg

Farmācija un smalkās organiskās sintēzes ķīmijas produkti

Pārtikas produkti un dzīvnieku barība

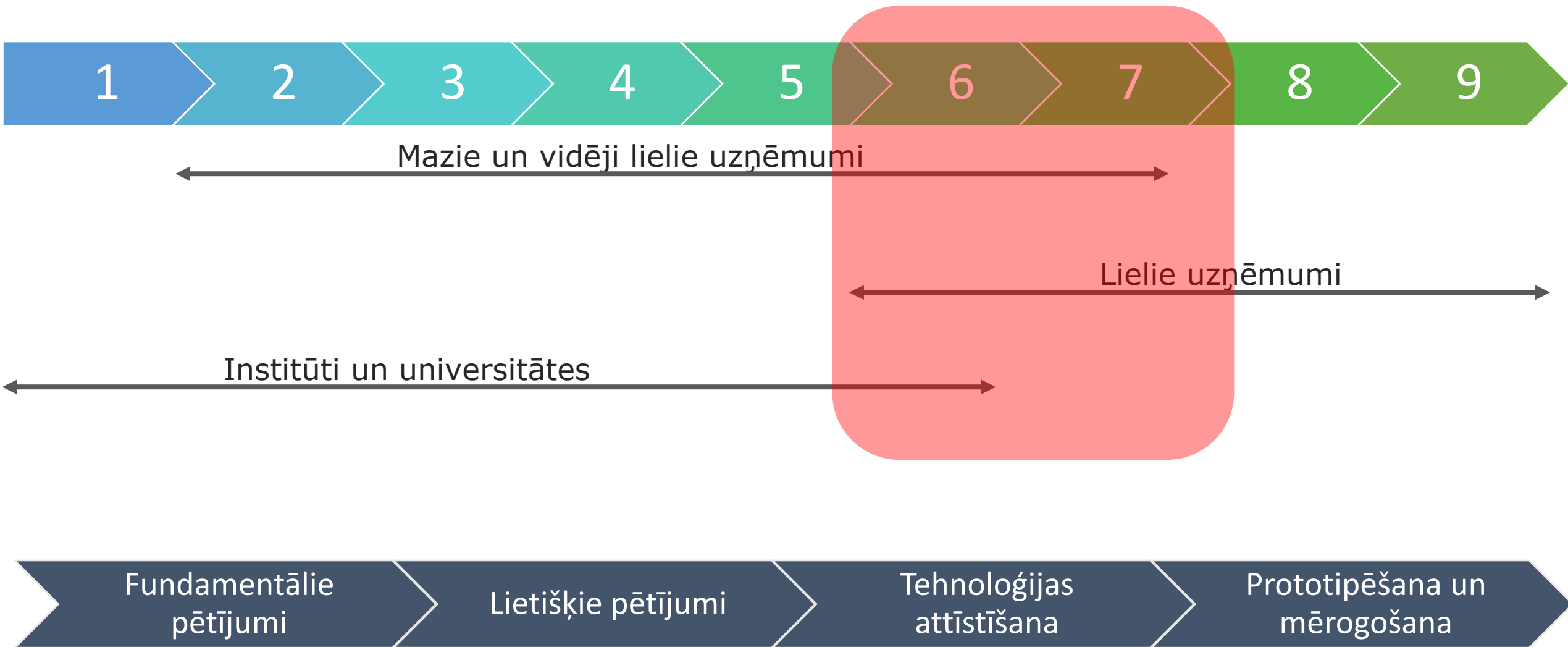
Biomateriāli, bioplastmasa

Masveida ķīmiskā produkcija

Enerģija

Tehnoloģijas gatavības līmeņi

Termoiepakojuma komercializācija

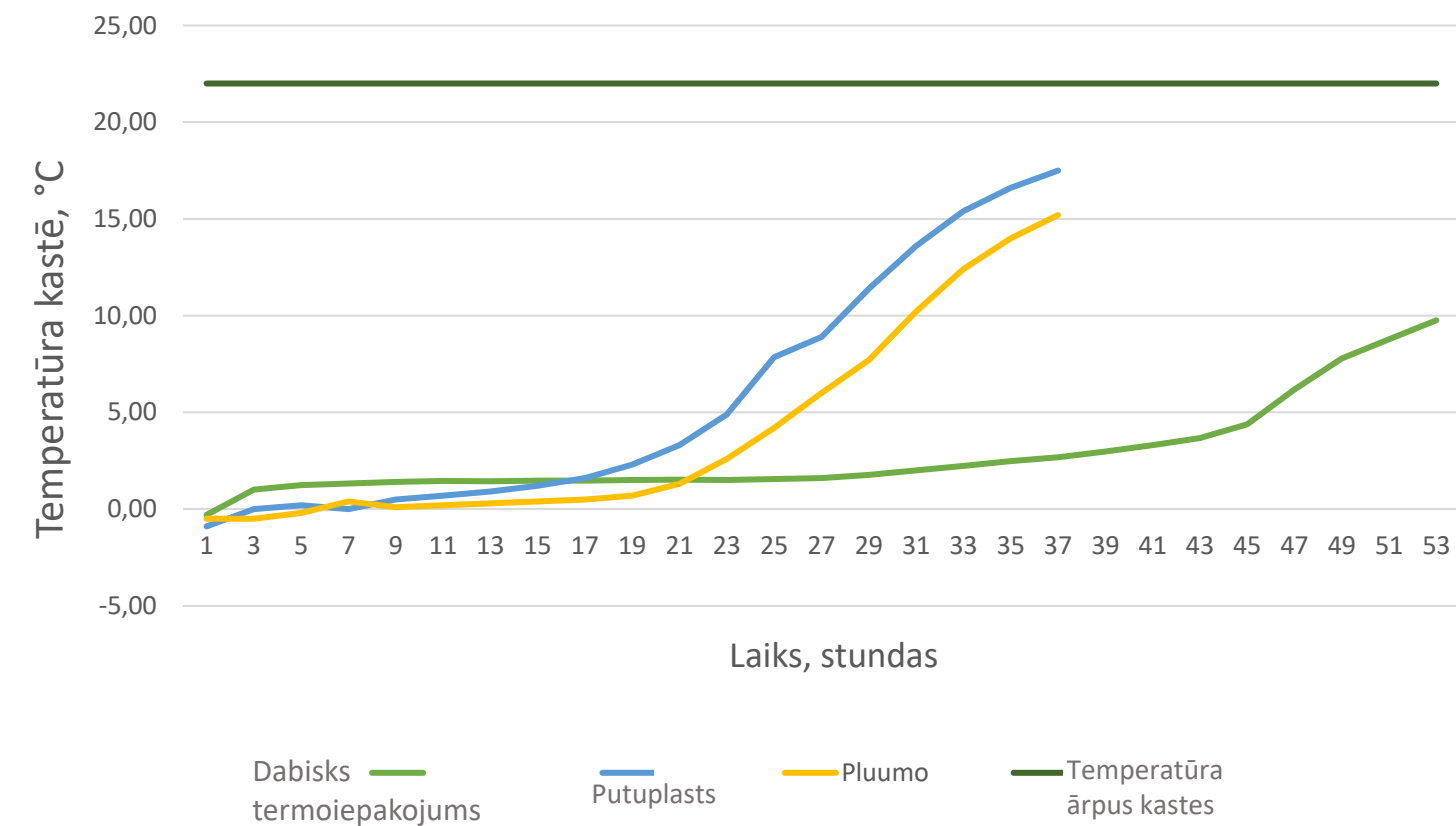

Termoiepakojuma komercializācija

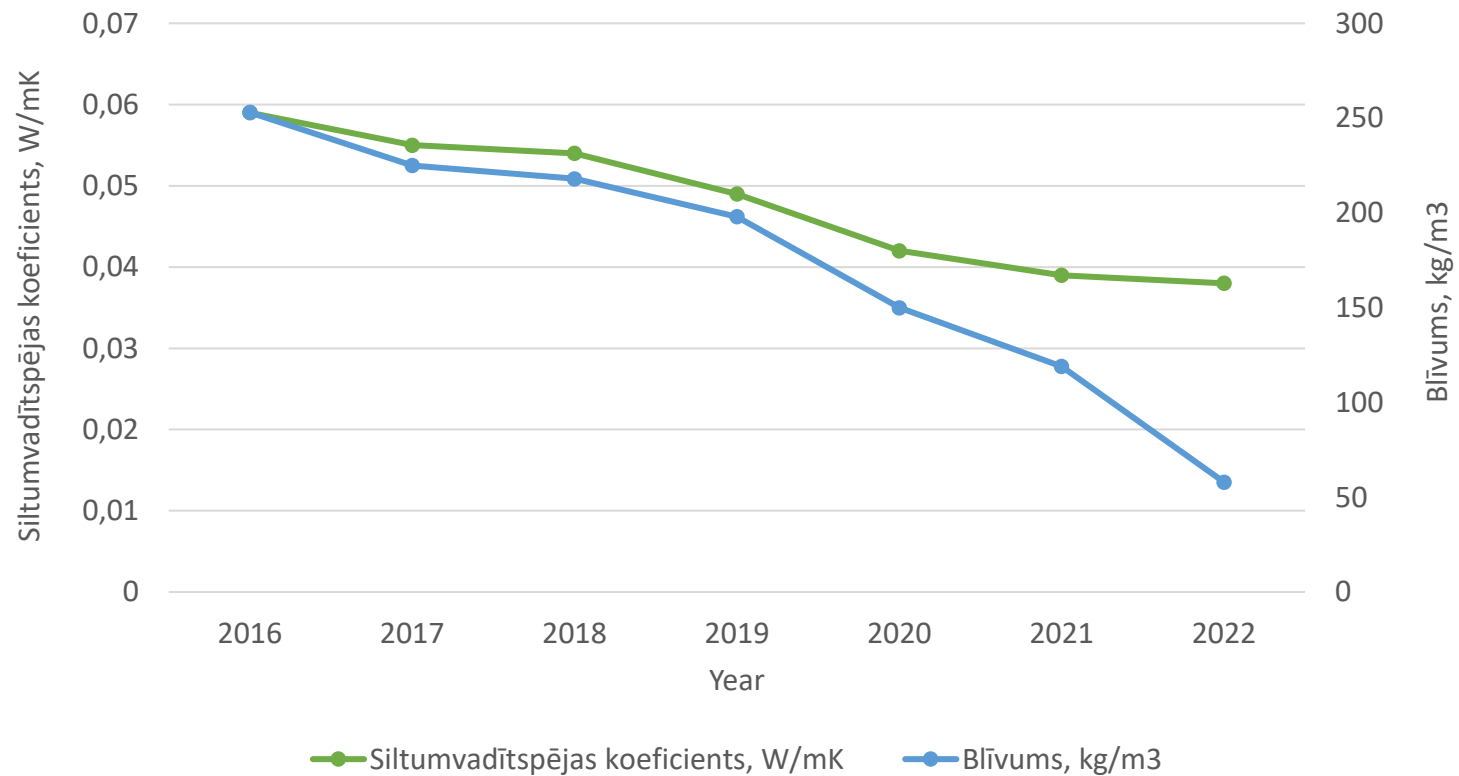

Klimata kameras testi

Pētniecības progress

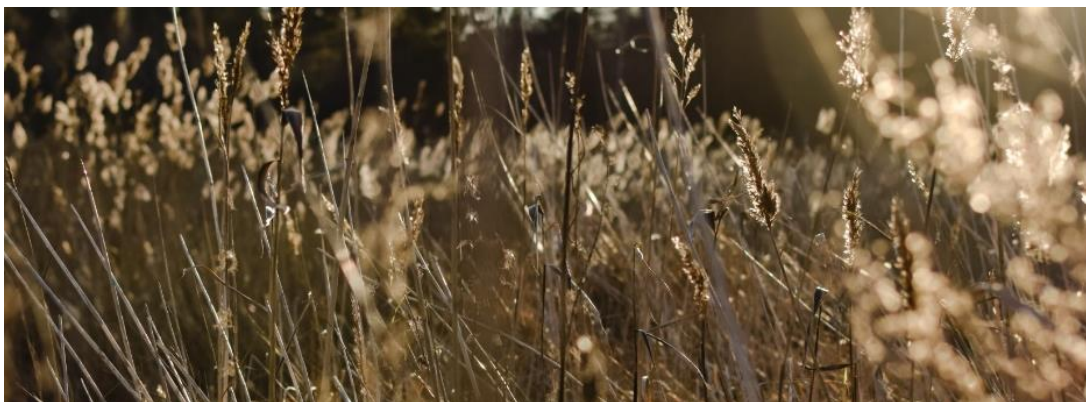
Izejmateriāli

Kanādas zeltslotiņa

Mežizstrādes atlikumi

Niedres

Salmi

Ja gribiet iet ātri – ejiet viens,
Ja gribiet iet **tālāk** – ejiet **kopā**!

Rīgas Tehniskā universitāte
Vides aizsardzības un siltuma sistēmu institūts
www.videszinatne.lv

Paldies

Dr.sc.ing. Vladimirs Kirsanovs
vladimirs.kirsanovs@rtu.lv

Ms.sc.ing. Ilze Vamža
Ilze.vamza@rtu.lv